

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL EDUCATION QUALITY
ASSURANCE OF SCHOOLS PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS
IN GENERAL EDUCATION DIVISION NAN PROVINCE
UNDER THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

June 2021

Copyright 2021 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ของ พระมหา ภัทรดนัย กำจัด

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาติรูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภกา อำนวยรัตน์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัถ)

- เรื่อง:** การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** พระมหาภักทรตัญญ์ กำจัด, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์
- คำสำคัญ:** สภาพและปัญหา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 127 รูป/คน ใช้วิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น แล้วนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากรในโรงเรียน และสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้อง 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

Title: A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS IN GENERAL EDUCATION DIVISION NAN PROVINCE UNDER THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM

Author: PHRAMAHAPhattaradanai Kamjud, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2020

Advisor: Assistant Professor Dr. Sopa Umnuayrat

Keywords: States and problems Internal quality assurance operation of Phrapariyattidhamma School

ABSTRACT

This research aims 1) to study the state and problems of internal quality assurance operation of Phrapariyattidhamma school in General education division Nan province under the Office of National Buddhism 2) to compare the state and problems of internal quality assurance operation of Phra Pariyatidhamma school in General education division Nan province under the Office of National Buddhism. Classified by school size, the samples were administrators and teachers of Phrapariyattidhamma School in General education division, Nan province. Consists of 16 schools, 127 persons in total. The method for estimating the sample size is from Krejcie and Morgan's tables Random by the stratified sampling, then determine the proportion by the size of the population group in the school and performed the purposive sampling. The research instruments used in this research was a 5-level estimation questionnaire, the index of congruence was 1.00 and the reliability was 0.90. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. t-test.

The results of the research were as follows: 1) the internal quality assurance operation of Phrapariyattidhamma School in General education division, Nan province was at a high level. When considered on each aspect, were at a high level in all aspects. The internal quality assurance operation problems of Phrapariyattidhamma School in General education division, Nan province were at a low level. When considering in each aspect, were at a low level in all aspects. 2) The comparison of the states and problems of the internal quality assurance operation of Phrapariyattidhamma School in General education division, Nan province, classified by school size overall and each aspect were not different.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ อำนวยรัตน์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอเจริญพรผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายณภัทร ศรีละมัย คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และนางมาลี ชันทแพทย์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งทางด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำ แก้ไข ให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ/ขอเจริญพร ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และอนุญาตให้คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจจนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอเจริญพรครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยาที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใด ขอเจริญพรบิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้กำลังใจ ทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายที่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ศึกษามีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาขอให้เป็น กตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ภัทรดนัย กำจัด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.....	14
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	19
หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	22
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน.....	23
ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา.....	25

ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา.....	28
วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	34
ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	38
แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	40
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	43
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
กรอบแนวคิดในการวิจัย	83
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	93
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 95	
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ	111
บทที่ 5 บทสรุป.....	114
สรุปผลการวิจัย	114
อภิปรายผลการวิจัย	121

ข้อเสนอนี้.....	128
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อ การวิจัย (Item Congruence Index: IOC).....	137
ภาคผนวก ค รายงานหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	151
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out).....	152
ภาคผนวก จ รายงานหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	158
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามการศึกษาต้นคว้าด้วยตนเอง.....	159
ภาคผนวก ช เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	168
ประวัติผู้วิจัย	170

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 1.....	45
ตาราง 2 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 2.....	49
ตาราง 3 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 3	52
ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	86
ตาราง 5 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	87
ตาราง 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	88
ตาราง 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	93
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในภาพรวม.....	95
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา.....	97
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	99
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	101
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	103

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 105

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง..... 107

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 109

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนก
ตามขนาดของโรงเรียน 111

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนก
ตามขนาดของโรงเรียน 112

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการ ครบวงจร (PDCA).....	24
ภาพ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	26
ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น เป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวดังกล่าว ก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ซึ่งเป็น 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สู่การปฏิบัติ โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 1-4)

ฉะนั้น ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคต จะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดมอม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมนักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้าง การจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษา อย่างเสมอภาคอย่างทั่วถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับ สถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษา โดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่า การวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยี ในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการ เรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580, 8 ตุลาคม 2561, หน้า 34–38)

นอกจากนี้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐโดยบัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและ สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษา

แห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (6 เมษายน 2560, หน้า 14) สืบเนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 ได้บัญญัติกำหนดให้รัฐต้องจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นเข็มทิศชี้แนะในการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจากบทบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม พร้อมทั้งจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนในชาติเพื่อเป็นเครื่องมือ กลไกในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมอารยประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 6 เมษายน 2560, หน้า 18)

อีกประการหนึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 โดยมาตรา 47 กำหนดว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพ ภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง มาตรา 48 กำหนดว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงาน ประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่ง ครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561ข, หน้า 28-29) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาต้อง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 7 ด้าน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 1-2, สื่อบนออนไลน์)

การจัดการศึกษาของไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังและกว้างขวาง และได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด แต่พบว่า ยังคงมีปัญหาคอขวดในการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาหลายประการ กล่าวคือ คุณภาพการจัดการศึกษา ยังไม่เป็นที่พอใจและพอที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นในเวทีโลกได้ การขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพทางการศึกษา การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน การขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยในปัจจุบันยังประสบวิกฤติการศึกษาอีกหลายประการ เช่น วิกฤติด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิกฤติด้านการขาดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 20) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่สามารถควบคุมตรวจสอบและประเมินผลได้จากกระบวนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีอยู่ด้วยกัน 4 ขั้นตอน 1) ขั้นวางแผนการดำเนินงาน (Plan) คือ การวางแผนจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น ประกอบด้วย 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนโดยการพิจารณาถึงตัวแปรที่เกิดขึ้นที่ชัดเจน 1.2 กำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้ 1.3 กำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด 2) ขั้นดำเนินงาน (Do) คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ประกอบด้วย 2.1 ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานและวิธีการตามที่แผนงานกำหนด 2.2 ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ 2.3 รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ 3) ขั้นตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่า มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด ประกอบด้วย 3.1 ตรวจสอบผลในขณะทำการปฏิบัติงานของพนักงานนั้นเป็นไปตามขั้นตอนที่จัดตั้งไว้ 3.2 ตรวจสอบผลโดยการวัดความผิดพลาด, ความแปรปรวนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงาน 3.3 ตรวจสอบผลคุณลักษณะด้านคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่จัดตั้งไว้ 4) ขั้นการปรับปรุงและนำไปใช้

(Action) คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใด ๆ ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป ประกอบด้วย 4.1 ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทันที 4.2 เมื่อการแก้ไขปัญหามิบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำของปัญหา 4.3 ปรับปรุงระบบและวิธีการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 10)

จากความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ตลอดจนถึง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองพร้อมแผนพัฒนา การจัดการศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำ ทุกปีการศึกษา และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีหน้าที่พิจารณา เสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษา แห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาของภาครัฐและเอกชน การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและ ความเป็นเลิศทางการศึกษาเป็นศาสนทายาทที่ดี จึงจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษานี้มีสาระสำคัญ

ประกอบด้วย เจตนารมณ์และสาระสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ก, หน้า 87-91)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ดร.จรัส นองมาก ได้กล่าวถึง “สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา” ไว้ว่า ในขณะนี้เรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ขยายวงกว้างขวางมากขึ้น ทั้งสถานศึกษาและหน่วยงานที่ควบคุมกำกับ สถานศึกษาซึ่งเห็นความสำคัญและพยายามผลักดันการปฏิบัติในเรื่องของการประกันคุณภาพกันอย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น และการปฏิบัติก็มีทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง แต่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้องจะสร้างปัญหาต่อระบบการประกันคุณภาพไปอีกนาน เพราะทำให้คนเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ๆ แล้วไปทำตามแบบที่ไม่ดี ๆ โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่อย่างใด ก็เลยคิดว่า การประกันคุณภาพมีประโยชน์ จนอาจมีผลกระทบในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้ต่อไป ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแยกกล่าวได้เป็นหมวดหมู่ตามขั้นตอน กลุ่มที่ 1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ เรื่องการประกันคุณภาพความเข้าใจผิดเรื่องการประกันคุณภาพทำให้เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อการทำงานในวงกว้าง กลุ่มที่ 2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเรื่องการประกันคุณภาพปัญหาในกลุ่มนี้สืบเนื่องจากปัญหาในกลุ่มแรกทำให้หน่วยงานปฏิบัติ คือ โรงเรียน หรือสถานศึกษาดำเนินการในเรื่องนี้โดยไม่ถูกต้อง กลุ่มที่ 3 ปัญหาเกี่ยวข้องกับการใช้ผลจากการประเมินและตรวจสอบการประเมินและตรวจสอบเป็นกิจกรรมสำคัญของการประกันคุณภาพในวงจรการประกันคุณภาพเมื่อได้มีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานไป ก็ต้องนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป (อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์, 2558, หน้า 31-36, สื่อออนไลน์)

แต่การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังประสบกับสภาพและปัญหา คือ ไม่มีระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่มาตราฐานที่จะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และกลุ่มสถานศึกษาในทุกภูมิภาคยังไม่ีบทบาทสำคัญมากนักในการพัฒนา และประเมินคุณภาพภายใน โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ใน

การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในแต่ละภูมิภาคในระดับกลุ่มโรงเรียน (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, 2558, หน้า 31-32) นอกจากนี้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งจัดเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจะต้องได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน จากผลและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) มีสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินจำนวน 10 แห่ง รับรองมาตรฐาน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) มีสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินจำนวน 11 แห่ง รับรองมาตรฐาน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.81 ไม่รับรองมาตรฐาน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.18 และผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) มีสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินจำนวน 15 แห่ง ได้รับรองมาตรฐาน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.33 ที่มีผลการพัฒนาของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดสถานศึกษาจัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในใช้บริหารคุณภาพ (PDCA) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และที่ไม่รับรองมาตรฐาน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.66 เนื่องจากสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ไม่ครอบคลุมกิจกรรม ตามที่ได้กำหนดไว้ ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วนตามภารกิจและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สะดวกต่อการเข้าถึงและการใช้บริการ จึงได้รับข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงศึกษา ว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้สถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานควรมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติ ตามโครงการ กิจกรรม และกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมที่ชัดเจน ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ควรจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนตามภารกิจ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตัวชี้วัดความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา ปรับข้อมูลเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการใช้บริการ ควรพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการให้ทันสมัย สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา รวมถึง

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายด้านที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ทำให้สถานศึกษาได้รับรองมาตรฐาน และไม่ได้รับรองมาตรฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2561, หน้า 17-28, สืบออนไลน์)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงศึกษา ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และยังเป็นปัญหา อุปสรรคในกระบวนการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่ามีสภาพและปัญหาอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศการพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะเป็นอย่างไร
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะมีผลอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งหมด 16 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหาร จำนวน 16 รูป และครูผู้สอน จำนวน 173 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 189 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน, 10 กรกฎาคม 2563)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อ้างอิงจากกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
- 2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
- 2.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แบ่งเป็น 2 ขนาด คือ

3.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใน 7 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

3.2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3.2.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพ** หมายถึง สิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2. **ปัญหา** หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

3. **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน** หมายถึง ระบบการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายในโดยวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้น ๆ การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ

สถานศึกษา รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก

3.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยมีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงาน อย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

3.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพ ผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่แสดง โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบและนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

3.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน โดยจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

3.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

3.6 ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานต้นสังกัด

3.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม การกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง และมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครู อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา

4. **โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน** หมายถึง สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

5. **ผู้บริหาร** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งหมด 16 โรงเรียน

6. **ครูผู้สอน** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งหมด 16 โรงเรียน

7. **ขนาดโรงเรียน** หมายถึง การแบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 รูป และโรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 300 รูป ขึ้นไป

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้ผลของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2. ได้ผลของการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
2. ความหมายของการประกันคุณภาพทางการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
6. ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา
7. ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา
8. วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
9. ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
10. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
11. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
12. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

กฎหมายหลักทางด้านการศึกษาระดับแรกของประเทศไทย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอย่างกว้างขวาง เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชาติอย่างมาก โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพ ดังนี้

ความมุ่งหมายและหลักการ

ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายสำคัญในการศึกษาที่เน้นการพัฒนาและมีความมุ่งหวังให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

อย่างมีความสุข มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5-29)

ดังนั้น จึงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาขนาดใหญ่หรือต้องมีการปรับระบบการศึกษาใหม่ ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้งในประวัติศาสตร์ของการจัดการศึกษาที่สังคมไทยต้องการและคาดหวังไว้

แนวการจัดการศึกษา

แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 22 ไม่ได้กล่าวโดยตรงว่า ต้องยึดหลักนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะอาจจะสร้างปัญหาเชิงกฎหมายในการบังคับใช้ และการตีความ นอกจากนั้นในปรัชญาการเรียนการสอนควรหลีกเลี่ยงแนวคิดแบบสุดโต่งที่แยกขั้วระหว่างการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู มาตรา 22 จึงกล่าวอย่างเป็นกลาง ๆ ไว้ โดย “ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด”

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 23 กล่าวถึงเนื้อหาสาระหรือทิศทางของเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยทั่วไป แต่อาจจะเน้นมาทางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมากหน่อย โดยเฉพาะการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็น 5 กลุ่ม ตามวรรคหนึ่งถึงวรรคห้าของมาตรา 23

ในข้อเท็จจริง การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะต้องพิจารณาระดับการศึกษา ประเภทของการศึกษาและความถนัดส่วนบุคคลมาประกอบด้วย การศึกษาระดับที่สูงขึ้นไป ย่อมจัดหลักสูตรที่เน้นสาขาวิชาและสาขาวิชาเฉพาะมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ความจะต้องมีองค์ประกอบที่เรียกว่า หลักสูตรแกนกลางที่เน้นตัวร่วมหรือ ค่านิยมร่วม (Core Values) ระดับชาติ และจะต้องมีหลักสูตรที่สะท้อนปัญหา และวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นด้วย

มาตรา 23 จึงเป็นการวางหลักการทั่วไป ส่วนความแตกต่างในแต่ละระดับจะนำไปกล่าวไว้ในมาตรา 27

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 13-16)

ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม จัดการเรียนรู้การบูรณาการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งให้บุคคล องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญา วิทยาการต่าง ๆ พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

การบริหารและการจัดการศึกษา

หมวด 5 การบริหารและการจัดการการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและประเภท กำหนดนโยบาย แผน และ มาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร

มาตรา 32 การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มีองค์กรหลักที่เป็น คณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา

มาตรา 33 สภาการศึกษามีหน้าที่

(1) พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและ กีฬาการศึกษาทุกระดับ

(2) พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา

(3) พิจารณาเสนอนโยบาย และแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(4) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม (1)

(5) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความใน พระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการสภาการศึกษาประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ โดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ พระภิกษุ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการ ประเภทอื่นรวมกันให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการสภา เป็นกรรมการและเลขานุการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 17-19)

มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกัน คุณภาพภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพ ของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 28-29)

ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดสามารถเพื่อปฏิรูปการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมาย หลักการสิทธิและโอกาส ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา งบประมาณทางการศึกษา และสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบายมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานการศึกษา และการจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ยึดหลักการ ส่งเสริมมาตรฐาน และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐ ต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษา ภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กระทรวง กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561ข, หน้า 28)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกัน วางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่นจุดที่ด้อยปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความหมายของระบบการประกันคุณภาพ ภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2561, หน้า 6, สื่อบนไลน์) ได้ให้คำจำกัดความของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การดำเนินกิจกรรมและ ภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริหาร/การจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ ทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรงคือ ผู้เรียนผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมี ประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิด การทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่มีขาดคุณภาพ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนิน กิจกรรม ตามภารกิจปกติของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและแผนที่วางไว้แล้ว เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความมั่นใจว่า จะได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โคขจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการ ประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดแนวคิดสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ ประเภทการศึกษาโดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจ

สำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 1, ลีออนไลน์)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากัน แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก ส่วนนักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถมีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 2, ลีออนไลน์)

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการ ที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเองตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้ อดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่น

อยู่ในจิตใจตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 2-3, สื่อบนออนไลน์)

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็น ระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจน องค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่า สถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและ สังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ ครอบครัวและชุมชน ตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต้องศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดของการประกันคุณภาพ การศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ ภายในในระดับสถานศึกษา มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้แทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกระดับ การศึกษา ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อยอาจไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการ ประกันคุณภาพภายใน แต่ควรตั้งคณะทำงานในภาพรวมของสถานศึกษาที่กำหนดภาระหน้าที่ รับผิดชอบงานที่ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 34-35, สื่อบนออนไลน์)

ความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาสู่มาตรฐาน เป้าหมายตามแผน พิจารณาจากผู้เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง มีความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนา ผู้เรียน หรือครู หรือคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานนั้น ๆ มีนโยบาย และทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายใน รายงานการประเมิน ตนเอง รวมทั้งกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ทุกคนในโรงเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานอบรม พัฒนา เพื่อเพิ่ม คักยภาพการจัดการเรียนรู้ให้ครูสามารถ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ แบบคละชั้น และจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ใน

การจัดการเรียนรู้ และให้ครูศึกษาเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 6, สื่อบนออนไลน์)

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานมุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัับสถานศึกษา

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 11) ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุง คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายการประกันคุณภาพภายใน ต้องทำให้การ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติ ของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้ สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของ ผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนด เป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบ

ผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นงานปกติ เป็นการมองตนเองและประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่มีมั่นคงเป็นจริง พร้อมเสมอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

สรุปได้ว่า หลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4)

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพมี 3 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561ก, หน้า 7)

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับกระทรวง

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีนั้น สถานศึกษาอาศัยแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมมิ่ง (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561ก, หน้า 52-53) ดังนี้

1. Plan (วางแผน) หมายถึง สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนด้วยการ กำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/พัฒนา และระยะเวลาการพัฒนา มีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล

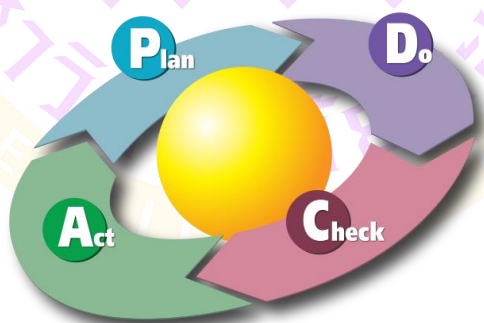
เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้ง ทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

3. Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตาม ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

4. Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจประสบความสำเร็จสถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น และหากผลการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุง สถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไปทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และใช้หลักการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

สรุปได้ว่า การจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดกระบวนการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีการวางแผนให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติตรวจสอบประเมินผลความสำเร็จตามแผนงาน

ภาพ 1 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA)

ที่มา: วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2551, สือออนไลน์

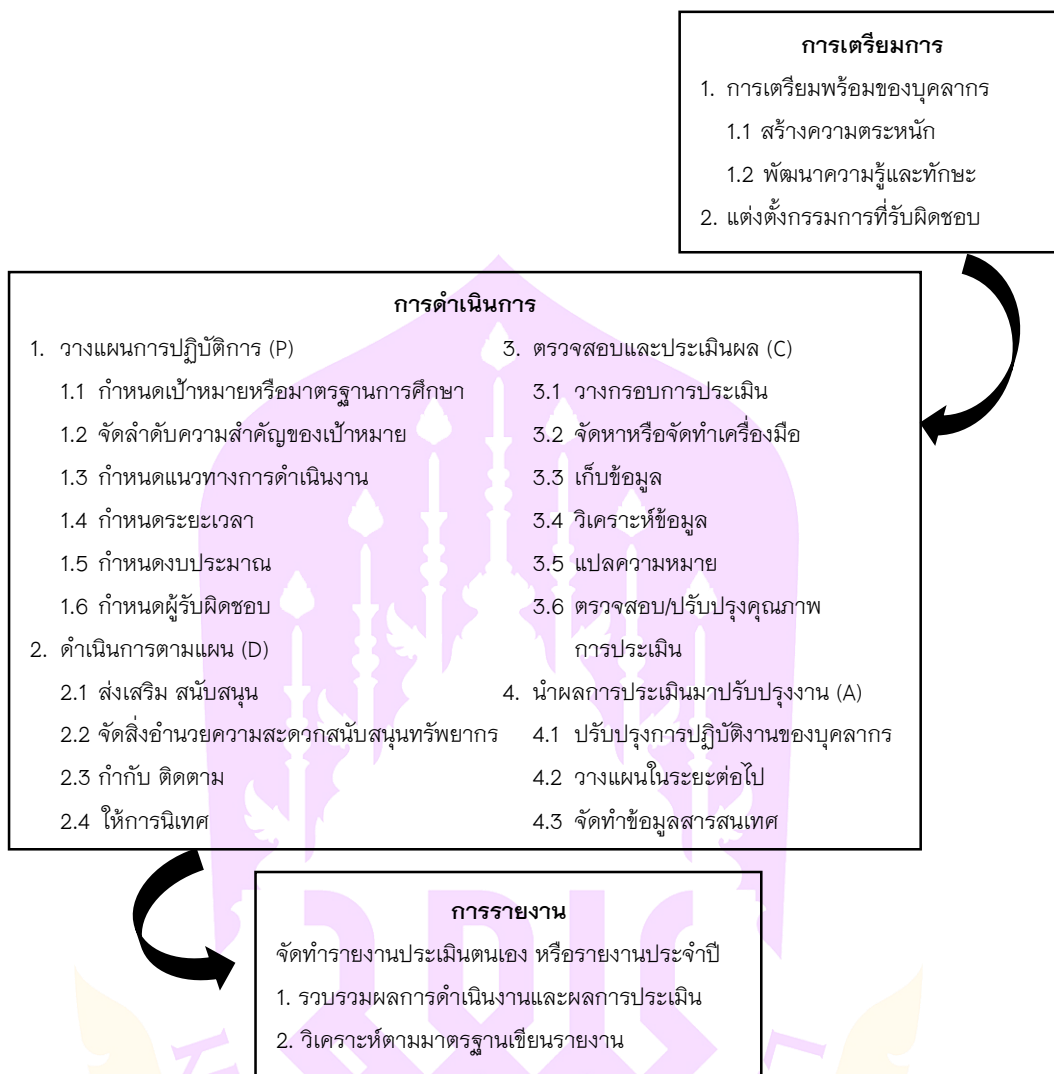
จากภาพ 1 การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ ก็คือ กระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษา ต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกัน ตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัด ก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุง สถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพ อยู่เสมอ

การควบคุมคุณภาพ และตรวจสอบคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนา คุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกัน วางแผนและการดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐาน การศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัด ก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุง สถานศึกษาซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพ อยู่เสมอ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารคุณภาพที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ คือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่มีความต่อเนื่องเน้นการป้องกัน มากกว่าการแก้ไข ดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาทุกขั้นตอน หากพบจุดบกพร่อง ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนทันที ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมคิดช่วยกัน ทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามความคาดหวัง และสร้าง ความพึงพอใจให้กับนักเรียนผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางและ ขั้นตอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำภารกิจที่แจ้งทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกันและต้องพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการตรวจพิจารณาตามแผนภูมิโครงการสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ชั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

2.1 การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงาน ทั้งระดับบุคคล รางกลุ่ม รางหมวด และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบการประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่า การดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้ว ส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

ภาระงานสำคัญของสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561ก, หน้า 67-69)

1. บทบาทหน้าที่หน่วยงานต้นสังกัด

การจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของไทย โดยการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนา ซึ่งจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และมีการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดยมุ่งหวังให้เด็กที่จบการศึกษาจากสถานศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ในที่นี้หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากดูแลสถานศึกษาแล้ว ยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาก็คด้วย โดยบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด พอสรุปได้ ดังนี้

1.1 สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

1.2 ประกาศนโยบาย/ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

1.3 กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการด้านงบประมาณและบุคลากร

1.4 กำกับ ติดตามดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

1.5 ให้ขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.6 ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.7 นำผลการตรวจสอบและทบทวนไปใช้และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน

นอกจากนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้ว อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการโดยเฉพาะของเขตพื้นที่การศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบ ดังนี้ 1) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ 2) จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระร่วมกับสถานศึกษาเป็นรายปี/รายภาค 3) จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทุกกลุ่ม สาระและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน 4) ดำเนินการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและทบทวนให้สอดคล้องกับการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพภายในสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 ได้ระบุไว้ว่า ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการบริหารการศึกษาศึกษาของสถานศึกษานั้น มีบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว สำหรับบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการพอสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้

2.1.1 พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ มีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการเพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาและการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

2.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องนอกสถานศึกษา

2.1.4 เตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.5 ประสานงาน อำนวยความสะดวก แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2 บทบาทหน้าที่ของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการ

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีบทบาทสรุปได้ดังนี้

2.2.1 พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2 ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2.2.3 ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามแผน โครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.2.4 ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแผนที่วางไว้แล้ว จำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยต้องกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ/กิจกรรม

2.2.5 ปรับปรุงและพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมทำการประเมินตนเองและทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงานโครงการ/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง และนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

2.3 บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หัวใจของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งต้องเริ่มต้นที่การประกันคุณภาพภายใน โดยการปฏิรูปการสอนของครู บทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2544, หน้า 111-112) การปฏิรูปการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ

3 ประการ คือ 1) การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ 2) การประเมินตนเอง และ 3) การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง, 2544, หน้า 94-96)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา เรื่อง มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียนที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่จะบรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียนหมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอน ว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอน ว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหนึ่งหน่วย

2.4 บทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่กรรมการสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าอยากให้ผู้เรียนของตนเข้ารับการศึกษแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไร และคอยประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในส่วนของตัวผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.6 บทบาทหน้าที่ของชุมชน

ชุมชนนั้นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนรวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาของสถานศึกษา ซึ่งการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึที่ดีต่อสถานศึกษามองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้นสถานศึกษาก็ได้รับความช่วยเหลือทั้งร่างกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้แก่คณะกรรมการผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

จากบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารและคณะครูนั้นมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้เป็นคนดีมีความสามารถ และอยู่สังคมอย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นผู้บริหารและคณะครูจะต้องมีความตระหนักรู้ มีความรู้ความเข้าใจร่วมกัน คิดร่วมกันทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีมและการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561ข)

ปี พ.ศ. 2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติสถานศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ไม่มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัยในสถานศึกษาถือปฏิบัติไปพลางก่อน

ปี พ.ศ. 2546

ในขั้นตอนการประเมินเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ (การประเมินเองของสถานศึกษา) เนื่องด้วยกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้ เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง
2. จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพ
3. จัดระบบบริหารสารสนเทศ คือ การนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามความรับผิดชอบของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาจัดกระทำประมวลผลหรือวิเคราะห์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การจัดหมวดหมู่ กระทำด้วยวิธีต่าง ๆ จะเป็นสารสนเทศซึ่งสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภาพ กราฟ นอกจากนี้ ระบบบริหารและสารสนเทศ ยังเป็นข้อมูลในการบริหารและการตัดสินใจ

4. ดำเนินงานตามแผน การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และการดำเนินการชัดเจน

5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

6. ประเมินคุณภาพภายใน เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดทำรายงานการพัฒนาจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

8. มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แนวคิดดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

ปี 2553

กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดมีระบบการประกันคุณภาพภายในโดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแล ของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้ เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพ

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติในหน้าที่ ตามความรับผิดชอบของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาจัดกระทำประมวลผลหรือวิเคราะห์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การจัดหมวดหมู่กระทำด้วยวิธีต่าง ๆ จะเป็นสารสนเทศซึ่งสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภาพ กราฟ นอกจากนี้ระบบบริหารและสารสนเทศ ยังเป็นข้อมูลในการบริหารและการตัดสินใจ

4. ดำเนินงานตามแผน การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์หรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน

5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

6. ประเมินคุณภาพภายใน เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

8. มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาและประเมิน

ตัวเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น **“การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”**

ปี 2561

แนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็น การสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอก เกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อ การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา จึงได้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และออกกฎกระทรวงใหม่ คือ กฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สี่ (พ.ศ. 2561-2564) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ก, หน้า 45) ดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้
 - 2.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.2 กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้
 - 5.1 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
 - 5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

5.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างถึงให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

5.4 กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

5.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.7 กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6. สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

7. ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (การสังเกตพฤติกรรม และกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงาน ตัวอย่างผลงาน และแฟ้มสะสมงาน แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบวัดมาตรฐาน) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

9. สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแบบพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ (8) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

10. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

- 10.1 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- 10.2 จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค
- 10.3 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญ ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

11. หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ สถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้การตรวจสอบและทบทวนให้เป็นไปตามข้อ (7) โดยอนุโลม

12. หน่วยงานต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบ และเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผลปฏิบัติงานของระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาด้วย

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 จึงให้สถานศึกษาทุกสังกัดเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการรองรับการประเมินภายนอก รอบสี่ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561ช, หน้า 60–67) ดังนี้

1. สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผล การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงาน ผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี

2. สถานศึกษาจะได้มีการนำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนด ประกาศใช้ไปเทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” จัดทำ แผนพัฒนา การจัดการศึกษา และดำเนินงานตามแผนฯ ตลอดช่วงปีการศึกษา และจัดทำ SAR

ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังสิ้นปีการศึกษา 2561 (ประมาณเดือน มี.ค.-เม.ย. 62) แล้วจึงจัดส่ง SAR ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

3. เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาได้รับ SAR จากสถานศึกษา ก็จะมีการสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน และจัดส่ง SAR พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบให้แก่ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตาม มาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และการตรวจทานผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับ คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้ การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

5. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและ ประเมินตนเอง ตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมิน เชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา ให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการ ที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการ กำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการ ดำเนินงานหรือกระบวนการ ดำเนินงาน (Holistic Rubrics)

6. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย และเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตาม ภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อ พัฒนา และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตาม เป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของ สถานศึกษา

7. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐาน เชิงประจักษ์ที่ เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence Based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตาม มาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

8. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและ ประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงาน การประเมินตนเอง (Self-Assessment Report)

9. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

10. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกต่อไป

11. โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่มีรูปแบบตายตัวให้สถานศึกษาจัดทำในสิ่งที่สถานศึกษาต้องการนำเสนอได้ สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมินตนเอง คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพซึ่งหมายรวมถึง กิจกรรม/โครงการ/งานที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมายหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียน การสอน ซึ่งทุกกิจกรรม/โครงการ/งานส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

12. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน

12.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่ มุมของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

12.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์อภิปรายด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่ เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

12.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่รับจากการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อ ชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง

ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาระบบการเรียนการสอน

12.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้ บันทึกหลังสอนรายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

12.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความ ระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกร่วมมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วย ความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561ก, หน้า 25-59) ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถใน การอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่

สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีมเชื่อมโยงองค์ความรู้ และ ประสพการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและ สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนบรรลุ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมใน ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผล การทดสอบอื่น ๆ

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรือ งานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียน มีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย หมายถึง ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย หมายถึง ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม หมายถึง ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสม ในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

ตาราง 1 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 1

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ต่ำกว่า เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p>
ปานกลาง	<p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2.2 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดี	<p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา</p> <p>1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม</p> <p>1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย</p> <p>1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ</p> <p>2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p>
ดีเลิศ	<p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้</p> <p>1.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน</p> <p>1.5 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ 1</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ยอดเยี่ยม	2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
	2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
	1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
	1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้
	1.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้
	1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่
	1.6 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ สื่อสารการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
	1.7 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ
	2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
	2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่
	2.2 สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้
	2.3 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย
	2.4 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
	2.5 ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง เป็นการจักระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผน พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึงรวมถึงการจัด การเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการจัดหา การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ตาราง 2 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 2

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา
ปานกลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ 6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดีเลิศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา 4. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
ยอดเยี่ยม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลง 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ 3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
	5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย
	6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หมายถึง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและ นำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้ หมายถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก หมายถึง ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน หมายถึง มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือและ วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อ นำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีก

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อ นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้

ตาราง 3 แสดงการให้ระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 3

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ
ปานกลาง	<ol style="list-style-type: none"> จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
ดี	<ol style="list-style-type: none"> จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิต ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้

ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดีเลิศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข 4. มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ยอดเยี่ยม	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการ 2. เรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่ 3. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 5. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข 6. มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และและวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ให้ สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ ภาครัฐ และภาคเอกชน มี 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพทาง การศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้น หลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษา เป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะเห็นว่า มาตรฐานทั้งหลายนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมาย คือ คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 15)

ตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง นำมาสังเคราะห์ หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามสถานศึกษา ต้องพึงตระหนักเสมอว่า มาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัด การศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 15-16, สื่อบนไลน์)

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุตัวชี้วัด ประเด็นพิจารณา ของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผล และการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้น ควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ/สถานประกอบการ ในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน ที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดันสนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 17, สื่อบนออนไลน์)

มาตรฐานการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และ ประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงระดับคุณภาพด้านใดด้าน หนึ่งนั้น แต่รวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษาหรือกระบวนการ บริหารจัดการศึกษา ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาเปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงในรูปของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปของสมาคม ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์การ ภาครัฐ ภาคเอกชนรวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษา เป็นผู้กำหนดหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยใช้กรอบหลักสูตรแกนกลาง การที่สถานศึกษา มีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพ การบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัดจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ได้ มาตรฐานเดียวกัน และให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็นสาระเกี่ยวกับอุดมการณ์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 6, สื่อบนออนไลน์)

มาตรฐานการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงปรัชญา คือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมองในการปฏิบัติ มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรการในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคตที่สภาพแวดล้อมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7-8, สืบออนไลน์)

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อการทำงานที่เป็นคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มาตรฐานการศึกษาจึงต้องกำหนดให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษา โดยมีแนวคิดที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 8-10, สืบออนไลน์) ดังนี้

1. การบูรณาการ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีความเกี่ยวข้องกันทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน สภาพหรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ จึงต้องมีการพิจารณาถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบเหล่านี้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความเกี่ยวเนื่องกันทั้งมาตรฐานด้านครู ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น

2. ความสอดคล้องการกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาหรือผลผลิตจากการศึกษา นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และการจัดการศึกษาเพื่อมวลมนุษยชนนั้นว่า เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดว่าเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง มีสุข ดังนั้น ในการจัดทำมาตรฐาน การศึกษาจึงต้องให้มีความสอดคล้องกันในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบสถานศึกษา จนถึงระดับท้องถิ่น

3. การรับผิดชอบร่วมกัน การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จึงต้องให้มีการแสดงความร่วมมือกันทุกส่วน การมีบทบาทหรือการทำงานร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ โลกและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจำกัดของทรัพยากรทำให้ต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรล่วงหน้า โดยที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา สิ่งสำคัญ คือ ทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นผู้กำหนดแนวทางหรือนโยบายหลัก ดังนั้น มาตรฐานการศึกษา จึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีคุณค่า

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้นำ การดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผน มักมีการกำหนด วัตถุประสงค์เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 17-18, สื่อดอนไลน์) คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Plan/Improvement Plan) ซึ่งเป็นแผนที่มียุทธศาสตร์ระยะยาวการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan/Operation Plan) ซึ่งเป็นแผนรายปีที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี

แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้้นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์ และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่าเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561x, หน้า 18-19, สื่อบนออนไลน์) ดังนี้

- 2.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- 2.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
- 2.4 กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- 2.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดามารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
- 2.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.8 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทศวรรษนั้น สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำชั้นเรียนของครู แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนโครงการ/กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่นำมาใช้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและความต้องการใช้แหล่งวิทยาการที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์ และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่ง คือ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกพร้อมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 21, สื่อบนออนไลน์)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เน้นให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมให้หน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาที่ยืดสภาพปัญหา ความต้องการ และให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาจะต้องมีการระดมสมองในการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้บริการ และสอดคล้องกับความปรารถนาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนของกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้แทนขององค์กรหน่วยงานและสถาบัน ตลอดจนจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ให้เข้ามาร่วมคิดร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจเนอไซ และภาพแห่งความสำเร็จ ซึ่งครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวจะต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดถือเป็นแผนระยะยาวที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นแนวทางสำหรับจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการกำหนดโครงการพัฒนาในแต่ละด้านที่ตรงกับความต้องการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการ

ประจำปี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น SWOT Analysis กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลสรุปสำหรับกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความชัดเจน จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths Weaknesses Opportunities และ Threats (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 5-7, สื่อบนไลน์) มีความหมายดังนี้

Strengths คือ จุดแข็งหรือจุดเด่น หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์

Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัย และสถานการณ์ภายนอกที่ทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา รวมถึงบุคลากรขององค์กรอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรเข้าใจบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 10-15, สื่อบนไลน์) ดังนี้

1. บุคลากรภายในสถานศึกษา

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ ศักยภาพนโยบาย ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของชาติ กระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา และสภาพความต้องการของท้องถิ่นชุมชน สภาพการจัดการศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบ นำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาร่วมกับบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.1.2 ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากับครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางความร่วมมือของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.4 จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.5 ร่วมประชุมปฏิบัติการและร่วมระดมพลังสมองในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.6 สนับสนุน อำนาจความสะดวก รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.7 ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.8 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีนำเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูล ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) ต่อไป

1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้ากลุ่ม/หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครู มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1.2.1 สรุปรายงานสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ผลงานดีเด่นของผู้เรียน ศักยภาพของครู สภาพการจัดการเรียนการสอน สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความต้องการของผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน

1.2.2 ร่วมประชุมหารือ สัมมนา วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษา ร่วมกับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งกำหนดเป้าหมาย/ความสำเร็จสู่การพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบ

1.2.3 ดำเนินกิจกรรม/โครงการ สรุปรวบรวมรายงาน และประเมินผล กิจกรรม/โครงการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

2. บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

2.1.1 ให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการของผู้ปกครอง ท้องถิ่น ชุมชน ความต้องการของชุมชน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา วิทยากรท้องถิ่น การสนับสนุนจากชุมชน คุณภาพผู้เรียน และ การศึกษาต่อ

2.1.2 ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของ สถานศึกษา

2.1.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.1.4 กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2.2 ผู้ปกครองผู้เรียน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.2.1 ให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการของผู้ปกครอง และผู้เรียนการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการศึกษาต่อ

2.2.2 ร่วมประชุมหรือ สัมมนาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษากับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2.3 ให้การสนับสนุนการใช้งบประมาณและทรัพยากรเพื่อใช้ตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2.4 ร่วมนำเสนอและสะท้อนผลจากการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในปีต่อไป

2.3 หน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน มีบทบาท หน้าที่ดังนี้

2.3.1 นำเสนอและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นชุมชน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและวิทยาการ ในท้องถิ่น นโยบายและทิศทางการพัฒนาชุมชน การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร จากชุมชนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการศึกษาต่อ

2.3.2 ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3.3 ให้การสนับสนุนการใช้งบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3.4 ร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3.5 ร่วมนำเสนอและสะท้อนผลจากการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในปีต่อไป

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดง แผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยมีการกำหนดกรอบเวลาของ การดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายร่วมกันคิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผน สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทาง การทำงานเพื่อทุกคนฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มี ความหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียน การสอนอย่างเต็มศักยภาพเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/

โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 24, สื่อบนไลน์)

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จตามที่ระบุในตัวชี้วัดของโครงการ การดำเนินงานตามแผนนั้นสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมในเทคนิคการบริการและการจัดการที่จะทำให้แผนพัฒนาการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายสะท้อนให้เห็นว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบที่ตรวจสอบได้ วงจรเดมิ่ง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 9, สื่อบนไลน์) สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดงานที่ต้องการแก้ปัญหาต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยพิจารณาว่าต้องนำข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การวางแผนจะช่วยให้สามารถคาดการณ์ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2. ขั้นปฏิบัติ (Do) เป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามทางเลือกที่กำหนดไว้ในแผน ขณะเดียวกันมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าดำเนินไปในทิศทางที่กำหนดไว้หรือไม่

3. ขั้นตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่า การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดความถี่ของการตรวจสอบตามความเหมาะสม

4. ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act) เป็นการพิจารณาผลการตรวจสอบและอาจนำผลการตรวจสอบมาดำเนินการ 2 กรณี คือ

4.1 ถ้ามีผลการปฏิบัติงานที่ดีให้นำกระบวนการปฏิบัตินั้น มาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4.2 ถ้าผลงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาว่าการดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่แสดง โครงการ กิจกรรม วิธีการงบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบและนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 26-27, สื่อออนไลน์)

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามการสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 1-5, สื่อออนไลน์) ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้

เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2. คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษา โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการจ้ดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้เสริมหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการดังกล่าวเป็นการพัฒนานักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย การประเมินการปฏิบัติงานและคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการโดย

สร้างความตระหนักแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมิน กำหนดกรอบการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือการประเมิน และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา

5. การจัดทำรายงานประจำปี ประกอบด้วย การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงาน การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การเขียนรายงานและการจัดทำรายงานนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาเห็นชอบ รายงานและเปิดต่อสาธารณชน ติดตามผลและรับข้อมูลย้อนกลับ

การประเมินคุณภาพภายใน เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยสถานศึกษา ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในกระทำ โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง โดยประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัดและการประเมินจากหน่วยงานภายนอกอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7, สื่อบนไลน์)

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 8-9, สื่อบนไลน์) มีดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานสถานศึกษา
2. เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน

กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน โดยจัดทำเครื่องมือการประเมิน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนา คุณภาพการศึกษาในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถอยลง และควรมีการปรับปรุง แก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรกระทำทุกปี ถือเป็นภาระประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง การดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน โดยความร่วมมือของบุคลากร ในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยงถึง มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย ผลการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องของ ทุกฝ่ายในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ช, หน้า 25, สื่อบนออนไลน์)

นอกจากนี้ กฎกระทรวง ว่าด้วย การประกันคุณภาพการศึกษา 2561 ยังกำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทาง หนึ่งด้วย โดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี ทั้งนี้ ในส่วนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบ ครบถ้วน กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากนัก ควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ใน ความดูแลรับผิดชอบจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมี

การประสานงานโดยอาศัยบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถร่วมปฏิบัติการได้ ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบ มีการกำหนดกรอบการตรวจสอบ ที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบให้ สถานศึกษาทราบ เปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วย ประโยชน์จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่ การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน รวมทั้งนำ ผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือ แผนการปฏิบัติการประจำปี และใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 25-26, สื่อบนออนไลน์)

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนของการดำเนินงานตาม ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของ พ.ศ. 2561 ที่มุ่งเน้นในเรื่องของผลการดำเนินการ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลจาก การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริม การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่ มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาแก่สาธารณชนต่อไป ในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาและการส่งเสริม สนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ต้นสังกัด จะเห็นได้ว่า การติดตามตรวจสอบเป็นการดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แตกต่างกันในเรื่องของจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมุ่งเน้น การตรวจสอบความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนที่ กำหนดไว้ ขณะที่การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ก็สามารถสะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ เช่นเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 1-2, สื่อบนออนไลน์)

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 4, สื่อบนออนไลน์) ประกอบด้วย

1. การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
3. การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา

4. การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 5, สื่อบนไลน์) ประกอบด้วย

1. การกำหนดระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2. การแต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. การดำเนินงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตาม ระยะเวลาที่กำหนดไว้

4. การจัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อสะท้อนผล ให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

5. การนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7, สื่อบนไลน์)

1. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของ การดำเนินงานและการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับ

4. เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

5. เพื่อเตรียมความพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจาก หน่วยงานต้นสังกัดและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพ ใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือ

วงจรเดมิ่ง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาลักษณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 12, สื่อบนไลน์)

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาระดับสถานศึกษา วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบระดับ สถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรที่ ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้ เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการ พัฒนาคุณภาพต่อไป

6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถสรุปและ จัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปี ของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลักการจัดการศึกษา ผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผย รายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูล และหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่ อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 28, สื่อบนไลน์)

การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำรายงาน การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เป็นผลมาจากการดำเนินงาน ทั้งหมดของสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงาน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7, สื่อบนไลน์)

วัตถุประสงค์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ก็เพื่อนำเสนอ ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อเป็น ฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7, สื่อบนไลน์)

ประโยชน์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 7-8, สื่อบนไลน์) มีดังนี้

1. สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในปีถัดไป

2. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานเพื่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับทราบผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนา โดยมีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างและให้การช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่

5. สถานศึกษาใช้รายงานประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สรุปได้ว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพ มาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด

7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเองเป็นความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็น

ฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเองจัดระบบ และโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า การพัฒนาคุณภาพเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 29-30, สืบออนไลน์)

1. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา ร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเอง หรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ต้องดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีแนวคิด การดำเนินงานที่น่าสนใจและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เช่น กระบวนการพัฒนา โดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process) การจัดการความรู้ (Knowledge Management) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (Networking) และการนำผลการ ประเมินไปใช้ประโยชน์ (Evaluation Utilization) เป็นต้น ซึ่งการนำแนวคิดเหล่านี้ไปดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา มิใช่เป็นการเพิ่มภาระงาน ที่มากขึ้น แต่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาโรงเรียน

ตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 4, สื่อบนไลน์)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA ในการขึ้นตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน (Check) เป็นขั้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อเป็นฐานในขั้นการวางแผนพัฒนา (Plan) ทำให้วงจรคุณภาพ PDCA ขับเคลื่อนไปครบวงจรคุณภาพและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) นั้นมีความหมายเป็น 2 นัย กล่าวคือ นัยแรก ถ้าพบว่าผลการประเมินคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์ที่ดีก็รักษาวิธีปฏิบัติ (Good Practice) ไว้แล้วนำมาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) ของสถานศึกษา ส่วนนัยที่สอง ถ้าผลการประเมินไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเพื่อการวางแผนปรับปรุงพัฒนา (Plan) ในปีต่อไป รวมทั้งเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาก็กต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกลไกของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาก็จะขับเคลื่อนสู่การปรับปรุงพัฒนาตามวงจรคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 5, สื่อบนไลน์)

การนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวคิดหนึ่งสำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่แล้วสถานศึกษาจะใช้กระบวนการของวงจร PDCA ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในที่นี้ก็คือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คือการนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้นั่นเอง ผลการประเมินของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นสารสนเทศ ดังนั้น สถานศึกษาคควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง นำเชื่อถือ แล้วนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, หน้า 4, สื่อบนไลน์)

สรุปได้ว่า สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม การกำกับติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง และมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วัชรศักดิ์ สงค์ปาน (2558, หน้า 142-143, สื่อออนไลน์) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ ผังอันดามัน พบว่า โรงเรียนควรมีการยืดหยุ่นในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบ CIPOO คือ บริบทของโรงเรียนปัจจัยนำเข้ากระบวนการบริหาร ผลผลิต และผลลัพธ์ โดยการเกลี่ยกระจายความพร้อมในการดำเนินงาน เน้นไปให้ตรงตามระดับของปัญหา อุปสรรค และความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา คือ ต้องริบพัฒนาคุณภาพภายในของโรงเรียนที่ไม่ใช่ข้อยกเว้นเป็นพิเศษ ส่วนที่เป็นข้อยกเว้นอยู่แล้วก็ต้องรักษาไว้ให้เป็นข้อยกเว้นเป็นพิเศษ ส่วนที่เป็นข้อยกเว้นอยู่แล้วก็ต้องรักษาไว้ให้เป็นข้อยกเว้นยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ ผังอันดามันมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านระบบงานและกลไก ด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบ ด้านการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 83 กิจกรรม คือ องค์ประกอบด้านหลักการ 37 กิจกรรม วัตถุประสงค์ 4 กิจกรรม ระบบงานกลไก 31 กิจกรรม และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 11 กิจกรรม และนำเสนอรูปแบบการบริหารในรูปแบบ Model มีชื่อว่า ANDAMAN'S "POST" MODEL หรือ "รูปแบบโพสต์แห่งอันดามัน นั่นคือรูปแบบที่ประกอบด้วย หลักการ (Principles) วัตถุประสงค์ (Objectives) ระบบ (System) และงานตามเงื่อนไข (Tasks) และวิธีการนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ซึ่งประกอบด้วย "คำชี้แจง" และ "รายละเอียด" ของรูปแบบที่ค้นพบ

จำนงค์ จันวิจิตร (2559, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูในภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินงาน

มากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู ในภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครู ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรดำเนินงานโดยการจัด ประชุมชี้แจงครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันวางแผนดำเนินงานทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรใช้วงจรคุณภาพ PDCA และให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2559, บทคัดย่อ, สืบออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ประกอบด้วย (1) ด้านการเตรียมการ (2) ด้านการดำเนินการและ (3) ด้านการรายงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 97 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพ 97 คน และครู 97 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 291 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทาง จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินการในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ประเด็นที่มีการดำเนินงานแต่ละด้านมีดังนี้ (1) ด้านการเตรียมการ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน (2) ด้านการดำเนินการคือ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ (3) ด้านการรายงาน คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินส่วนแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรวางแผนประชุมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ติดตามตรวจสอบประเมินผลชิ้นงานจากแฟ้มเอกสารการประกันคุณภาพ

ควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพ ควรมีการนำกระบวนการ PDCA เข้ามาในการดำเนินงานโดยให้มีการจัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงาน

พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ (2559, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 2. ปัญหาการดำเนินการประชุมประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่าด้านที่มีปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ 3. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีการนิเทศติดตามและพัฒนามาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง ก่อนการดำเนินงาน มีการสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบถึงการดำเนินงานและผลของหารดำเนินงาน และนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

พระสิทธิชัย ยืนยาว และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2559, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาการบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 9 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนก ตามตำแหน่งและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า การบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตาม ประสบการณ์เห็นว่าการบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับ ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุง ควรมีการวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยที่จะต้องปรับปรุง รวมทั้งค้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กมลรัตน์ วิถีวัชรวรกุล, คำนิง ทองเกตู และอินทร์ จันท์เจริญ (2560, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 6 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านดำเนินการอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน 2) ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 6 คือ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ล่าสมัย จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ไม่เป็นระบบ ไม่ทันสมัย บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาน้อย ดำเนินงานประกันคุณภาพไม่เป็นระบบ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการระดมทรัพยากร การประชาสัมพันธ์และความร่วมมือจากชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย การประเมินและติดตามการทำงานไม่ชัดเจน ผู้บริหารและบุคลากรมีภาระงานอื่นมาก การนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปียังไม่เป็นระบบไม่สัมพันธ์กัน ผลการประเมินนำมาใช้น้อย และ 3) ข้อเสนอแนะในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 6 คือ ควรจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ขอความร่วมมือในด้านต่าง ๆ จากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบงานประกันคุณภาพให้ชัดเจน ครอบคลุมในทุกขั้นตอน ควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น ควรจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นระบบ ถูกต้อง ครอบคลุม และทันสมัย รวมทั้งนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น

วันทนา เนื่องน้อย (2560, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาในการ

ดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ไม่เป็นระบบ ตลอดจนขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับข้อเสนอแนะ ได้แก่ สถานศึกษาคควรกำหนด มาตรฐาน การศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษา ควรมีการจัดการ ระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา ควรจัดทำแผนและปฏิทิน การปฏิบัติงานที่ชัดเจน และควรมีการประเมินทิศ ติดตามโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนควรนำผลการประเมินมา วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคต่อไป

วาณิช ลีทา (2560, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 6 เกี่ยวกับการวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 324 คน โดยจากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อตอบแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และคัดเลือกแบบเจาะจงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน เพื่อสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน สถิติที่ใช้ในการนำเสนอประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ การทดสอบค่าวิกฤตที่ และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยปรากฏโดยสรุปดังนี้ 1. สภาพการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและแต่ละรายด้านปฏิบัติได้จริง ในระดับมาก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติได้จริงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน มีปัญหาสำคัญดังนี้ ด้านการวางแผนเตรียมการปัญหาสำคัญ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนได้แก่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ ขาดระบบและความ ไม่จริงจังของคณะกรรมการ ประกันคุณภาพ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ ขาดงบประมาณและ ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน 3. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แต่ละด้านมีแนวทางสำคัญ ดังนี้ ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมชี้แจงให้ครูและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ คณะกรรมการควรดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้ความสามารถและกำหนดตัวบ่งชี้การตรวจสอบที่ชัดเจน และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ เชิญนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจต่อครูและขอรับการสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินการจากผู้นำชุมชน

ภณัฐพงศ์ พลमुख และจักรกฤษ โปตาพล (2561, บทคัดย่อ, สืบออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัย พบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ปัญหาทั้ง 8 ด้าน มีจำนวน 16 ข้อ โดยได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไว้จำนวน 26 ข้อ

วิระ โกสุมาลย์ (2561, บทคัดย่อ, สืบออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 165 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ

โดยการเทียบสัดส่วน และดำเนินการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีค่าความเชื่อมั่น .874 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมแตกต่างกัน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วมลทิพย์ วริชวา (2561, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต เขต 27 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและใช้การกำหนดจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .950 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ 2) ครู ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2 และองค์ประกอบที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ข้อเสนอแนะจากข้อคำถามปลายเปิด โดยสรุป ในรายงานองค์ประกอบ คือ ควรมีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีการร่วมมือในการวางแผนจัดทำแผนดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และมาตรฐานของระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุง พัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สุธรรม ตริวิเศษ (2562, บทคัดย่อ, สื่อออนไลน์) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาควรมีคู่มือและเครื่องมือในการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำหนดทิศทางหรือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและศึกษานิเทศก์ควรมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจ และช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญและกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำ

แผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมาก คือ สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูได้แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้ได้ผลผลิต คือนักเรียนที่มีคุณภาพและเป็นพลังในการพัฒนาประเทศต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อ้างอิงจากกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2561 (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา, 16 สิงหาคม 2561, หน้า 3-5)

ตัวแปรอิสระ

ขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ประกอบด้วย 2 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก
2. ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย 7 ด้าน
คือ

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา
สถานศึกษา
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งหมด 16 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหาร จำนวน 16 รูป และครูผู้สอน จำนวน 173 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 189 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน, 10 กรกฎาคม 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งหมด 16 โรงเรียน โดยวิธีการกำหนดจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608–609) เทียบขนาดประชากรที่ 190 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 16 รูป ครูผู้สอน จำนวน 111 รูป/คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละโรงเรียน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียน/ แบ่งตามขนาดของโรงเรียน	จำนวนประชากร	
	ผู้บริหาร (รูป)	ครูผู้สอน (รูป/คน)
โรงเรียนขนาดใหญ่		
โรงเรียนนันทบุรีวิทยา	1	28
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดกุฎี	1	11
รวม	2	39
โรงเรียนขนาดเล็ก		
โรงเรียนวัดปรางค์	1	15
โรงเรียนวัดราชบุรุษวิทยา	1	7
โรงเรียนวัดน้ำโคกไร่ชั้นประถมศึกษา	1	7
โรงเรียนเซียงกลางปริยัติศึกษา	1	8
โรงเรียนนันทจริมเขตศึกษา	1	10
โรงเรียนวัดนาราบพิทยา	1	12
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม	1	12
โรงเรียนพระปริยัติธรรมศาสนิกพัฒนาวัดเมืองราม	1	9
โรงเรียนวัดบุญยืน	1	12
โรงเรียนดอนมดแดงสันติสุขวิทยา	1	11
โรงเรียนพระปริยัติธรรมมานุสรณ์วัดฟ้าสวรรค์	1	7
โรงเรียนวัดบ่อหลวงวิทยาธรรม	1	9
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง	1	7
โรงเรียนวัดป่าแม่จริมโสภิตาราม (๓)	1	8
รวม	14	134
รวมทั้งหมด	16	173

ตาราง 5 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียน/ แบ่งตามขนาดของโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างประชากร	
	ผู้บริหาร (รูป)	ครูผู้สอน (รูป/คน)
โรงเรียนขนาดใหญ่		
โรงเรียนนันทบุรีวิทยา	1	20
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดกุฎี	1	10
รวม	2	30
โรงเรียนขนาดเล็ก		
โรงเรียนวัดปรางค์	1	10
โรงเรียนวัดราชบุรุษวิทยา	1	5
โรงเรียนวัดน้ำโคกไร่ชั้นประถมศึกษา	1	4
โรงเรียนเซียงกลางปริยัติศึกษา	1	5
โรงเรียนนันทจรมเขตศึกษา	1	6
โรงเรียนวัดนาราบพิทยา	1	7
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม	1	6
โรงเรียนพระปริยัติธรรมศาสนิกพัฒนาวัดเมืองราม	1	5
โรงเรียนวัดบุญยืน	1	6
โรงเรียนดอนมดแดงสันติสุขวิทยา	1	6
โรงเรียนพระปริยัติธรรมมานุสรณ์วัดฟ้าสวรรค์	1	4
โรงเรียนวัดบ่อหลวงวิทยาธรรม	1	5
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง	1	7
โรงเรียนวัดป่าแม่จรมโสถิตาราม (๓)	1	5
รวม	14	81
รวมทั้งหมด	16	111

ตาราง 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างประชากร	
	ผู้บริหาร (รูป)	ครูผู้สอน (รูป/คน)
โรงเรียนขนาดใหญ่	2	30
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	81
รวมทั้งหมด	16	111

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและกรอบแนวคิดการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยใช้ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (1961, p. 74) ไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง สภาพและปัญหามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพและปัญหา

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพและปัญหาปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการค้าเงินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการค้าเงินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

2.3 สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดให้สอดคล้องกับเนื้อหาแล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา (กศ.ด. การบริหารการศึกษา)

2.4.2 นางมาลี ชันทแพทย์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ (กศ.ม. การบริหารการศึกษา)

2.4.3 นายณภัทร ศรีละมัย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (กศ.ม. วัดผลการศึกษา)

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และในด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การประเมินความสอดคล้องแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม ได้รับการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า (IOC: Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า (IOC: Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งถือว่าเป็นข้อที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 30 รูป/คน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

2.7 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-203) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.90

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 127 รูป/คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 127 ชุด ให้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กระทำโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 แจกแบบสอบถามทางช่องเมลล์ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรโรงเรียนกระจายข่าวในการทำการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามช่วงเวลาที่กำหนด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ จำนวน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมดดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามฉบับที่การตอบไม่สมบูรณ์ออก
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)
4. วิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหามากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหามาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาน้อยที่สุด
5. วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที่ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และหากพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item–Objective Congruence: IOC)
2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติเชิงพรรณนา
 - 3.1 ค่าความถี่ (Frequency Distributions)
 - 3.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

3.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (Standard Deviation)

3.5 ค่า t-test โดยใช้ค่าแจกแจงแบบ Dependent Sampl

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ครั้งนี้โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที (t-test)

P แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	87	68.50
2) หญิง	40	31.50
รวม	127	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ค่าร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
1) ผู้บริหาร	16	12.60
2) ครู	111	87.40
รวม	127	100.00
3. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่		
1) โรงเรียนขนาดใหญ่	37	29.10
2) โรงเรียนขนาดเล็ก	90	70.90
รวม	127	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 87 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 และหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ด้านตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งครูมากที่สุด จำนวน 111 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 87.40 และตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 16 รูป คิดเป็นร้อยละ 12.60 ด้านขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 90 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 70.90 และปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 37 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 29.10

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในภาพรวม

สภาพและปัญหา การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.30	0.64	มาก	1.71	0.65	น้อย
2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.29	0.64	มาก	1.71	0.63	น้อย
3 ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.27	0.64	มาก	1.75	0.61	น้อย
4 ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.28	0.66	มาก	1.74	0.63	น้อย
5 ด้านการติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา	4.23	0.64	มาก	1.76	0.64	น้อย
6 ด้านการจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง	4.29	0.65	มาก	1.70	0.65	น้อย
7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ	4.25	0.66	มาก	1.74	0.66	น้อย
รวม	4.27	0.57	มาก	1.73	0.57	น้อย

จากตาราง 8 สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.27$) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.25$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.73$) คือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 1.70$) สูงขึ้นมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.71$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.71$) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.74$) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 1.74$) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.76$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนด
มาตรฐานของสถานศึกษา

ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน ของสถานศึกษาที่ชัดเจน	4.35	0.77	มาก	1.65	0.77	น้อย
2 สถานศึกษามีการกำหนด มาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อ การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	4.34	0.74	มาก	1.66	0.74	น้อย
3 สถานศึกษามีการกำหนด เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้	4.25	0.80	มาก	1.75	0.80	น้อย
4 สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่ผ่านความ เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา	4.23	0.74	มาก	1.77	0.74	น้อย
5 สถานศึกษามีการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และมีการเผยแพร่ ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกได้รับทราบ	4.33	0.84	มาก	1.73	0.79	น้อย
รวม	4.30	0.64	มาก	1.71	0.65	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.35–4.23 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.65–1.77 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{X} = 1.65$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.77$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	n = 127		ระดับสภาพ	n = 127		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.28	0.78	มาก	1.72	0.78	น้อย
2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการงบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.31	0.76	มาก	1.69	0.76	น้อย
3 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้	4.36	0.74	มาก	1.64	0.74	น้อย
4 สถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.31	0.69	มาก	1.69	0.69	น้อย
5 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.21	0.91	มาก	1.85	0.85	น้อย
รวม	4.29	0.64	มาก	1.71	0.63	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.36–4.21 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.31$) และสถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบและมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.64–1.85 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ($\bar{X} = 1.64$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.69$) และสถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.69$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 1.85$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการ
ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	0.89	มาก	1.77	0.80	น้อย
2 สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน	4.21	0.80	มาก	1.79	0.82	น้อย
3 สถานศึกษามีการเสนอ แผนปฏิบัติการประจำปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานให้ความเห็นชอบ	4.25	0.88	มาก	1.81	0.70	น้อย
4 สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการ ประจำปีสู่การปฏิบัติตาม กรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้	4.25	0.70	มาก	1.75	0.68	น้อย
5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.35	0.68	มาก	1.65	0.72	น้อย
รวม	4.27	0.64	มาก	1.75	0.61	น้อย

จากตาราง 11 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.35-4.21 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงาน ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.65-1.81 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 1.65$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 1.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 1.81$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผล
และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.35	0.72	มาก	1.65	0.72	น้อย
2 สถานศึกษามีการประชุม ชี้แจงสร้างความตระหนัก ความเข้าใจในการประเมิน คุณภาพภายใน	4.23	0.76	มาก	1.77	0.76	น้อย
3 สถานศึกษามีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายของ การประเมินอย่างชัดเจน	4.40	0.75	มาก	1.66	0.70	น้อย
4 สถานศึกษามีการจัดทำ เครื่องมือการประเมินตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.22	0.71	มาก	1.78	0.71	น้อย
5 สถานศึกษานำผลการ ประเมินคุณภาพภายในมา วิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของ สถานศึกษา	4.23	0.89	มาก	1.83	0.83	น้อย
รวม	4.28	0.66	มาก	1.74	0.63	น้อย

จากตาราง 12 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.35–4.22 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.65–1.83 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.65$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.83$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการ
ดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ด้านการติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา	4.27	0.76	มาก	1.73	0.76	น้อย
2 สถานศึกษามีการวางระบบ การทำงาน และมอบหมาย การติดตามตรวจสอบระดับ สถานศึกษา โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครู และบุคลากร	4.22	0.76	มาก	1.78	0.76	น้อย
3 สถานศึกษามีการปฏิบัติงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้ เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ	4.26	0.69	มาก	1.74	0.69	น้อย
4 สถานศึกษามีการจัดทำ รายงานเสนอเพื่อดำเนินการ พัฒนาคุณภาพ	4.20	0.76	มาก	1.80	0.76	น้อย
รวม	4.23	0.64	มาก	1.76	0.64	น้อย

จากตาราง 13 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.27–4.20 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.73–1.80 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.73$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 1.74$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ($\bar{X} = .80$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านจัดทำรายงานผล
การประเมินตนเอง

ด้านจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการการจัดรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี	4.37	0.64	มาก	1.63	0.64	น้อย
2 สถานศึกษารวบรวมข้อมูล สารสนเทศ วิเคราะห์ และ แปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่มีคุณภาพตรงตามสภาพ มาตรฐานของสถานศึกษา	4.28	0.74	มาก	1.72	0.74	น้อย
3 สถานศึกษามีการจัดทำ รายงานประจำปีได้อย่าง เหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ	4.31	0.79	มาก	1.69	0.79	น้อย
4 สถานศึกษามีการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง นำเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และรับรองผลการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อ ผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานต้นสังกัด	4.21	0.80	มาก	1.79	0.80	น้อย
รวม	4.29	0.65	มาก	1.70	0.65	น้อย

จากตาราง 14 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.37–4.21 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ($\bar{X} = 4.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.63–1.79 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 1.63$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ($\bar{X} = 1.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 1.79$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนา
สถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ	n = 127		ระดับ สภาพ	n = 127		ระดับ ปัญหา
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1 สถานศึกษานำผลการประเมินที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้ เป็นกรอบความคิดในการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	4.25	0.73	มาก	1.75	0.73	น้อย
2 สถานศึกษานำผลการประเมินที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม	4.25	0.70	มาก	1.75	0.70	น้อย
3 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้ เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.78	มาก	1.78	0.78	น้อย
4 สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เกิดขึ้นกับครู อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด การพัฒนา	4.28	0.82	มาก	1.72	0.82	น้อย
รวม	4.25	0.66	มาก	1.74	0.66	น้อย

จากตาราง 15 พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.28–4.22 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$) และสถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม ($\bar{X} = 4.25$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนภาพรวมปัญหาการดำเนินงานด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.72–1.78 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา ($\bar{X} = 1.72$) สูงขึ้นมา คือ สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.75$) และสถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม ($\bar{X} = 1.75$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.78$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ขนาดของโรงเรียน				t-test	p
	โรงเรียนขนาดใหญ่ n = 37		โรงเรียนขนาดเล็ก n = 90			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.38	0.55	4.26	0.68	0.98	0.32
2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	0.62	4.27	0.65	0.45	0.65
3 ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.27	0.59	4.26	0.66	0.54	0.95
4 ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.22	0.69	4.30	0.65	-0.62	0.53
5 ด้านการติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา	4.27	0.65	4.22	0.63	0.38	0.70
6 ด้านการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง	4.33	0.66	4.27	0.65	0.49	0.62
7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ	4.30	0.54	4.23	0.71	0.62	0.53
รวม	4.30	0.57	4.26	0.58	0.36	0.71

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

จำแนกตามขนาดของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ขนาดของโรงเรียน				t-test	p
	โรงเรียนขนาดใหญ่ n = 37		โรงเรียนขนาดเล็ก n = 90			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	1.61	0.55	1.75	0.69	-1.11	0.26
2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	1.66	0.62	1.74	0.63	-0.60	0.54
3 ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	1.72	0.59	1.76	0.62	-0.35	0.72
4 ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	1.77	0.69	1.72	0.61	0.37	0.12
5 ด้านการติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา	1.72	0.62	1.77	0.63	-0.38	0.70
6 ด้านการจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง	1.66	0.66	1.72	0.65	-0.49	0.62
7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ	1.69	0.54	1.76	0.14	-0.62	0.53
รวม	1.69	0.57	1.75	0.58	-0.50	0.61

จากตาราง 17 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการ

เพื่อพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่ชัดเจน สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมีการเผยแพร่ให้ ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงาน อย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบ ทิศทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาอย่างชัดเจน และสถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาโดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการ ดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหา

ต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการเสนอ แผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ สถานศึกษา นำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ และสถานศึกษามีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการ ดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหา ต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษา มีการประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของ สถานศึกษา และสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ สถานศึกษามีการวาง ระบบการทำงาน และมอบหมายการติดตามตรวจสอบระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครู และบุคลากร และสถานศึกษามีการจัดทำ รายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

1.6 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับมาก

1.7 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม และสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า

ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับน้อย สูงขึ้นมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ อยู่ในระดับน้อย ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย โดยผลการศึกษา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่ชัดเจน สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมีการเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

2.2 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงาน อย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับน้อย

2.3 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

ต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และสถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ อยู่ในระดับน้อย

2.4 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

2.5 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ สถานศึกษามีการวางระบบการทำงาน และมอบหมายการติดตามตรวจสอบระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยครู และบุคลากร และสถานศึกษามีการจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับน้อย

2.6 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวมปัญหาการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้องหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับน้อย

2.7 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม และสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า

3.1 ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยในภาพรวมสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ วงษ์น้อย (2559, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วมด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการงบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดกำหนดไว้ มีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงาน อย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์นภา หุ่นมาตรา (2558, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาการพัฒนา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่แสดง โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงศ์ พลสุข และจักรกฤษ โปตาพล (2561, หน้า 373, สืบออนไลน์) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณพ แจ่มพลอย (2558, หน้า 78) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน

อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและสามารถสร้างผลงานที่สอดคล้องตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจนาง ชูนาพรหม และมณฑิยา พัวไพบูลย์ (2561, หน้า 127) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานด้านการติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่มีคุณภาพตรงตามสภาพ มาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่สู่สาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์นภา หุนมาตรา (2558, หน้า 73) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม การกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุพ แจ่มพลอย (2558, หน้า 80) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยในภาพรวม ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับน้อย โดยผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการศึกษามาระยะหนึ่ง อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดก็กำหนดให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา และพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของสถานศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประเมินคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 15) ที่กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2.2 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษา ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และท้องถิ่นในการจัดทำทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ชั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า ธรรมเนียมสถานศึกษา คือสัญญาประชาคม หรือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัดและใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งได้ดำเนินงาน ตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดให้มีการอบรมถึงวิธีขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานศึกษา มีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการใช้เป็นปฏิบัติการประจำปีในการพัฒนาสถานศึกษา ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการปฏิบัติ ในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพ การศึกษาของแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 5) กล่าวไว้ว่า แผนปฏิบัติการประจำปีใช้เป็นเครื่องมือ ปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรและเป็นเครื่องมือกำกับ ติดตาม ประเมินผล สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา

2.4 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวม ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเข้าใจกระบวนการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเกิดความตระหนัก โดยเห็นความสำคัญและความจำเป็น ซึ่งสถานศึกษามีกำหนดกรอบกระบวนการและเกณฑ์ ในการประเมินตนเองอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า การประเมิน ตนเองเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการบริหารคุณภาพในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารจึงควรพัฒนา

ทักษะการประเมินตนเองของบุคลากรในสถานศึกษา และเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของการประเมินตนเอง

2.5 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีการกระตุ้นให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และแนวทางในการดำเนินงาน และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนทราบเป็นระยะ ทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจ และเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังได้มีการแบ่งงานมอบหมายงานอย่างชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 7) กล่าวไว้ว่า การทำให้แผนเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การจัดการเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ทุกอย่างดำเนินไปตามที่ควรจะเป็น การแบ่งงาน และมอบหมายงานแก่กลุ่มผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน การสนับสนุนช่วยเหลือด้วยความสนใจ และกระตือรือร้น การจัดการเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ปฏิบัติ การประชุมหารือกันอย่างสม่ำเสมอ และลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน

2.6 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวมปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงระยะเวลาการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สถานศึกษาได้มีการวางแผนกำหนดช่วงเวลาจัดทำรายงานประจำปี มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี และกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความสำคัญ มีการกำกับ ติดตาม การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 30) ที่กำหนดว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ

หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.7 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ในภาพรวมปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการตื่นตัว ในการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลร่วมกัน เพื่อกำหนดจุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา นอกจากนั้นยังได้มีการระดมความคิดเห็นเพื่อจัด ความสำคัญของปัญหาและการระดมความคิดเห็นเพื่อคัดเลือกเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ มีการกำหนดเกณฑ์ สภาพความสำเร็จและความคาดหวังที่จะเกิดขึ้นภายหลังการปรับปรุงสถาน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2561ก, หน้า 24) ที่กำหนดว่า การตรวจสอบของสถานศึกษาเป็นการสำรวจ ความพร้อมเบื้องต้นในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ อย่างเป็นระบบ แต่กรณีสถานศึกษามีการประเมินตนเองแล้ว ตามแนวทางการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็จะนำผลการประเมิน ตนเองมาใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

3. ผลเปรียบเทียบการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

3.1 ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนได้ศึกษาแนวคิด ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมถึง มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสร้างความตระหนัก จิตสำนึกแก่ บุคลากรให้เห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม คุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ธนาวุฒิ ส่องแสง (2558, หน้า 111) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและ

ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

3.2 ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นงานที่มีรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการต่าง ๆ มากมาย โรงเรียนขนาดต่างกันต่างก็ต้องทำงานที่เหมือนกันทุกอย่าง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล เต็มรัมย์ (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าขนาดโรงเรียนมีระดับปัญหาโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

ดังนั้น จากการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งบอกถึงคุณภาพในการศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน และผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด อีกทั้ง ผู้บริหาร ครูผู้สอนได้ทำงานกันอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเน้นคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ร่วมกันวิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

1.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน อีกทั้งสถานศึกษาควรมีการเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีการจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา

1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ

1.6 ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยสถานศึกษาควรมีการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรอง ผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานประจำปีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด

1.7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยสถานศึกษาควรมีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารและระบบสารสนเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. (16 สิงหาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, 135(11 ก).
หน้า 3-5.
- กมลรัตน์ วิถีวัชรวรกุล, คำนิ้ง ทองเกตู และอินทร์ จันทรเจริญ. (2560). **การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**
กลุ่ม 6. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2563, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/109836>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จำนงค์ จันวิจิตร. (2559). **สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู**. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2563, จาก <http://etheses.aru.ac.th/thesisdetail.php?id=1681>.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). **สภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1**. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**, 11(1). สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2563, จาก https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yrh_human/article/view/150555.
- ถวิล เต็มรัมย์. (2559). **การศึกษาศึกษาระดับการปฏิบัติและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ชนาวุฒิ ส่องแสง. (2558). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- นุจนาง ชูนาพรม และมณฑิร พัวไพบูลย์. (2561). **แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ**. **วารสารการบริหารและการนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 9(1), 121-132.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, 134(40 ก). หน้า 14-18.

- พงษ์นภา หุนมาตรา. (2558). **ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1.** สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พระสิทธิชัย ยืนยาว และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2559). **การบริหารระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2563, จาก <http://www.graduate.ubru.ac.th/ubrujournal/onlinepaper/show/70>.
- พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ. (2559). **สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2563, จาก <http://dspace.bru.ac.th/123456789/662>.
- ภณัฐพงศ์ พลสุข และจักรกฤษ โปตาพล. (2561). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19.** สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2563, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmbr/article/download/134161/112245/>.
- ภาณพ แจ่มพลอย. (2558). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- มานพ วงษ์น้อย. (2559). **การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580. (8 ตุลาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา.** 135(82 ก). หน้า 34-38.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา ทนคนทำได้ ไม่ยาก.** กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. (2558). **แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2558-พ.ศ. 2562).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- วมลทิพย์ วริชวา. (2561). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/1863.ru>.
- วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (2558). **ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2563, จาก https://so04.tcithaijo.org/index.php/yru_human/article/view/128558.
- วันทนา เนื่องน้อย. (2560). **การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏระยอง, ระยอง. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563, จาก <http://wb.yru.ac.th/bitstream/yru/224/1/.pdf>.
- วาณิช ลีทา. (2560). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 6**. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2563, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/eduthu/article/view/96233>.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2551). **วงจรถัดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA)**. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2563, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/PDCA>.
- วิระ โกลสูมาลัย. (2561). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/1874.ru>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561ก). **แนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561ข). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2563, จาก <https://drive.google.com/file/d/1CZvjtiYy1l4SahW2jEizH0cMggNG--Fs/view>.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เจ.เอ็น.ที.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2561ก). **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2561ข). **ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน. (10 กรกฎาคม 2563). **รายงาน จ.3 สถิติข้อมูล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน กลุ่มที่ 6 ประจำปี การศึกษา 2563 ครั้งที่ 1**.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561). **รายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา ด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รอบ 4 (พ.ศ. 2561–พ.ศ. 2564)**. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2563, จาก [http://aqa.onesqa.or.th/ SummaryReport.aspx](http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx).
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561ก). **แนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561ข). **แนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุธรรม ตรีวิเศษ. (2562). **สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2**. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563, จาก [http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/ 123456789/6544](http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/6544).
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2558). **คิดอย่างไรกับการประกันคุณภาพการศึกษา และ สมศ.** สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID =9570000082248>.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing** (5th ed.). New York: Conllins.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608–609.

Likert, R. (1961). **New Pattern of Management**. New York: McGraw–Hill.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิการศึกษา กศ.ด.การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยฐานะ -
2. นายณภัทร ศรีละมัย
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
วุฒิการศึกษา กศ.ม.วัดผลการศึกษา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
3. นางมาลี ชันทแพทย์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนนันทบุรีวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต
ตำแหน่ง ครู
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

**ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 7 ด้าน**

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
1. ด้านกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่ชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมีการเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
6	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
7	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในแผนพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนดไว้	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	สถานศึกษามีการกำหนดกรอบเวลา ของการดำเนินงาน อย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการ ดำเนินงานอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกัน คิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่าง ละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่ การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา ที่กำหนดไว้	1	1	1	1	สอดคล้อง
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา						
11	1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และ ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	สถานศึกษามีการเสนอแผนปฏิบัติการ ประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
14	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
16	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงสร้าง ความตระหนักความเข้าใจในการ ประเมินคุณภาพภายใน	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือ การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพ ภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของ สถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา						
21	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
22	สถานศึกษามีการวางระบบการทำงาน และมอบหมายการติดตามตรวจสอบ ระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากร	1	1	1	1	สอดคล้อง
23	สถานศึกษามีการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทิน การปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไข ให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ	1	1	1	1	สอดคล้อง
24	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานเสนอ เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
6. ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
25	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	1	1	1	1	สอดคล้อง
26	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปรผล ให้ได้ข้อมูล สารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพ มาตรฐานของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
27	สถานศึกษามีการจัดทำรายงาน ประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
28	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผล การประเมินตนเองนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ ความเห็นชอบและรับรองผลการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา และ รายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ						
29	สถานศึกษานำผลการประเมินที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็น กรอบความคิดในการดำเนินงานของ สถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
30	สถานศึกษานำผลการประเมินที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
31	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และ ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตาม แผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง
32	สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา	1	1	1	1	สอดคล้อง

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำชี้แจง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยเจริญพรขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

พระมหาภัทรดณีย์ กำจัด

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

**ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย 7 ด้าน**

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>1. ด้านกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์มาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก</p>	1. การแต่งตั้งคณะกรรมการมีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา				
	2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
	3. มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานและประเด็นพิจารณาต่าง ๆ				
	4. สถานศึกษามีการตรวจสอบทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ				
	5. การจัดทำแผนการพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
<p>2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการงบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนดไว้โดยมีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิด วิเคราะห์ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้</p>	1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา				
	2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
	3. คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสถานศึกษา				
	4. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา				
	5. แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจน สอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา				
	6. สถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการงบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบและนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	1. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา				
	2. สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ				
	3. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงานเพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลเป้าหมาย				
	4. ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนปฏิบัติการประจำปี				
	5. การนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรมไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา</p> <p>คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน โดยจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา</p>	1. สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา				
	2. สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน				
	3. สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมิน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
	4. สถานศึกษามีการสร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา				
	5. สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษา				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>5. ด้านการติดตามผล</p> <p>การดำเนินการเพื่อพัฒนา</p> <p>สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา วางระบบการทำงาน และมอบหมายการติดตาม ตรวจสอบระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผน เป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลา ที่ปฏิบัติ และจัดทำรายงานเสนอเพื่อ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป</p>	<p>1. มีการติดตั้ง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ระดับ สถานศึกษา</p>				
	<p>2. มีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา แก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย</p>				
	<p>3. มีการวางระบบการทำงาน และมอบหมายการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษ เป็นระยะๆตลอดช่วงเวลา ที่ปฏิบัติ</p>				
	<p>4. ครูและบุคลากร รวบรวมร่องรอยหลักฐาน การดำเนินงานและผลการ ตรวจสอบมาปรับปรุงและ พัฒนาการปฏิบัติไปสู่ เป้าหมาย</p>				
	<p>5. ครูและบุคลากรปฏิบัติงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี และดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานของตนเองให้ เป็นไปตามแผน</p>				
	<p>6. คณะทำงานที่สถานศึกษา แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ต่อไป</p>				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6. ด้านจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษารวบรวมข้อมูล สารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ ตรงตามสภาพ มาตรฐานของ สถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงาน ประจำปีได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณ และ คุณภาพ นำเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาให้ความเห็นชอบและ รับรองผลการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา และ รายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด	1. มีการแต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานประจำปี				
	2. มีการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ วิเคราะห์ แปลผล ตรงตามสภาพของ สถานศึกษา				
	3. นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ตรงตามมาตรฐานของ สถานศึกษา				
	4. สถานศึกษาจัดทำ รายงานประจำปีข้อมูลเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพของ สถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย				
	5. นำเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาให้ความ เห็นชอบ เพื่อรับรองผล การประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา				
	6. รายงานประจำปีต่อ ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงาน ต้นสังกัด				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษา นำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม การกำกับ ติดตาม และควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1. นำผลการประเมินมาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย				
	2. นำผลการประเมินใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดกรอบความคิดหรือการตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา				
	3. นำผลการประเมินมาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา				
	4. นำผลการประเมินมาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี				
	5. นำผลการประเมินไปใช้ในการกำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน				
	6. นำผลการประเมินเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง				

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 30 รูป/คน
ได้แก่ โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.903	.902	32

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ข้อ 1.1	4.37	.850	30
ข้อ 1.2	4.50	.630	30
ข้อ 1.3	4.50	.572	30
ข้อ 1.4	4.47	.730	30
ข้อ 1.5	4.47	.776	30
ข้อ 2.1	4.43	.679	30
ข้อ 2.2	4.50	.777	30
ข้อ 2.3	4.33	.922	30
ข้อ 2.4	4.33	.844	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ข้อ 2.5	4.50	1.042	30
ข้อ 3.1	4.47	1.008	30
ข้อ 3.2	4.40	.814	30
ข้อ 3.3	4.33	.844	30
ข้อ 3.4	4.50	1.042	30
ข้อ 3.5	4.47	1.008	30
ข้อ 4.1	4.53	.730	30
ข้อ 4.2	4.50	.861	30
ข้อ 4.3	4.73	.521	30
ข้อ 4.4	4.33	1.155	30
ข้อ 4.5	4.43	.817	30
ข้อ 5.1	4.50	.820	30
ข้อ 5.2	4.53	.860	30
ข้อ 5.3	4.37	.850	30
ข้อ 5.4	4.40	.814	30
ข้อ 6.1	4.33	.884	30
ข้อ 6.2	4.47	.730	30
ข้อ 6.3	4.53	.776	30
ข้อ 6.4	4.37	.718	30
ข้อ 7.1	4.57	.817	30
ข้อ 7.2	4.60	.563	30
ข้อ 7.3	4.53	.571	30
ข้อ 7.4	4.70	.466	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	4.469	4.333	4.733	.400	1.092	.010	32

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 1.1	138.63	149.689	.859	.	.893
ข้อ 1.2	138.50	162.328	.346	.	.902
ข้อ 1.3	138.50	164.672	.223	.	.903
ข้อ 1.4	138.53	153.223	.803	.	.895
ข้อ 1.5	138.53	155.361	.636	.	.897
ข้อ 2.1	138.57	162.875	.285	.	.902
ข้อ 2.2	138.50	166.328	.067	.	.906
ข้อ 2.3	138.67	149.816	.780	.	.894

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 2.4	138.67	156.575	.520	.	.899
ข้อ 2.5	138.50	158.879	.316	.	.903
ข้อ 3.1	138.53	158.947	.327	.	.903
ข้อ 3.2	138.60	150.593	.852	.	.893
ข้อ 3.3	138.67	156.575	.520	.	.899
ข้อ 3.4	138.50	158.879	.316	.	.903
ข้อ 3.5	138.53	158.947	.327	.	.903
ข้อ 4.1	138.47	161.637	.329	.	.902
ข้อ 4.2	138.50	164.879	.120	.	.906
ข้อ 4.3	138.27	165.857	.160	.	.904
ข้อ 4.4	138.67	160.782	.210	.	.906
ข้อ 4.5	138.57	151.013	.826	.	.894
ข้อ 5.1	138.50	151.776	.783	.	.894
ข้อ 5.2	138.47	163.706	.174	.	.905
ข้อ 5.3	138.63	149.689	.859	.	.893
ข้อ 5.4	138.60	151.214	.820	.	.894
ข้อ 6.1	138.67	158.644	.397	.	.901
ข้อ 6.2	138.53	153.223	.803	.	.895
ข้อ 6.3	138.47	156.809	.559	.	.898
ข้อ 6.4	138.63	167.551	.011	.	.906
ข้อ 7.1	138.43	151.220	.815	.	.894
ข้อ 7.2	138.40	166.938	.070	.	.905
ข้อ 7.3	138.47	164.257	.252	.	.903
ข้อ 7.4	138.30	166.493	.130	.	.904

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
143.00	168.276	12.972	32

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.903	32

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ข้อ 1.1	1.63	.850	30
ข้อ 1.2	1.50	.630	30
ข้อ 1.3	1.50	.572	30
ข้อ 1.4	1.53	.730	30
ข้อ 1.5	1.53	.776	30
ข้อ 2.1	1.57	.679	30
ข้อ 2.2	1.50	.777	30
ข้อ 2.3	1.67	.922	30
ข้อ 2.4	1.67	.844	30
ข้อ 2.5	1.50	1.042	30
ข้อ 3.1	1.53	1.008	30
ข้อ 3.2	1.60	.814	30
ข้อ 3.3	1.67	.844	30
ข้อ 3.4	1.50	1.042	30
ข้อ 3.5	1.53	1.008	30
ข้อ 4.1	1.47	.730	30
ข้อ 4.2	1.50	.861	30
ข้อ 4.3	1.27	.521	30
ข้อ 4.4	1.67	1.155	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ข้อ 4.5	1.57	.817	30
ข้อ 5.1	1.50	.820	30
ข้อ 5.2	1.47	.860	30
ข้อ 5.3	1.63	.850	30
ข้อ 5.4	1.60	.814	30
ข้อ 6.1	1.67	.884	30
ข้อ 6.2	1.53	.730	30
ข้อ 6.3	1.47	.776	30
ข้อ 6.4	1.63	.718	30
ข้อ 7.1	1.43	.817	30
ข้อ 7.2	1.40	.563	30
ข้อ 7.3	1.47	.571	30
ข้อ 7.4	1.30	.466	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 1.1	47.37	149.689	.859	.893
ข้อ 1.2	47.50	162.328	.346	.902
ข้อ 1.3	47.50	164.672	.223	.903
ข้อ 1.4	47.47	153.223	.803	.895
ข้อ 1.5	47.47	155.361	.636	.897
ข้อ 2.1	47.43	162.875	.285	.902
ข้อ 2.2	47.50	166.328	.067	.906
ข้อ 2.3	47.33	149.816	.780	.894
ข้อ 2.4	47.33	156.575	.520	.899
ข้อ 2.5	47.50	158.879	.316	.903
ข้อ 3.1	47.47	158.947	.327	.903
ข้อ 3.2	47.40	150.593	.852	.893
ข้อ 3.3	47.33	156.575	.520	.899
ข้อ 3.4	47.50	158.879	.316	.903
ข้อ 3.5	47.47	158.947	.327	.903
ข้อ 4.1	47.53	161.637	.329	.902
ข้อ 4.2	47.50	164.879	.120	.906
ข้อ 4.3	47.73	165.857	.160	.904
ข้อ 4.4	47.33	160.782	.210	.906
ข้อ 4.5	47.43	151.013	.826	.894
ข้อ 5.1	47.50	151.776	.783	.894
ข้อ 5.2	47.53	163.706	.174	.905

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 5.3	47.37	149.689	.859	.893
ข้อ 5.4	47.40	151.214	.820	.894
ข้อ 6.1	47.33	158.644	.397	.901
ข้อ 6.2	47.47	153.223	.803	.895
ข้อ 6.3	47.53	156.809	.559	.898
ข้อ 6.4	47.37	167.551	.011	.906
ข้อ 7.1	47.57	151.220	.815	.894
ข้อ 7.2	47.60	166.938	.070	.905
ข้อ 7.3	47.53	164.257	.252	.903
ข้อ 7.4	47.70	166.493	.130	.904

• Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
49.00	168.276	12.972	32

ภาคผนวก จ รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. โรงเรียนนันทบุรีวิทยา
2. โรงเรียนวัดปรางค์
3. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุงวิทยา
4. โรงเรียนพระปริยัติศาสนากิจพัฒน์วัดเมืองราม
5. โรงเรียนวัดน้ำโคกไร่ชั้นมัธยมศึกษา
6. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม
7. โรงเรียนวัดบุญยืน
8. โรงเรียนวัดดอนมดแดงสันติสุขวิทยา
9. โรงเรียนวัดป่อหลวงวิทยาธรรม
10. โรงเรียนพระปริยัติธรรมานุสรณ์วัดฟ้าสวรรค์
11. โรงเรียนวัดนาราบวิทยา
12. โรงเรียนนันทจริมเขตศึกษา
13. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง
14. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต
15. โรงเรียนเขียงกลางปริยัติศึกษา
16. โรงเรียนวัดป่าแม่จริมโสภิตาราม (ธ)

ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

โปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เพราะถ้าตอบไม่ครบทุกข้อ จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ตำแหน่ง

() ผู้บริหารสถานศึกษา () ครู

3. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่

() โรงเรียนขนาดใหญ่

() โรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพและปัญหามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพและปัญหามาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพและปัญหาปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับสภาพการดำเนินงาน					ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.2 สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม										
7.3 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
7.4 สถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เกิดขึ้นกับครู อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด การพัฒนา										
7.5 สถานศึกษานำผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม										

ขอขอบคุณและเจริญพรขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน กองบริหารงานวิจัย งานมาตรฐานการวิจัยและสารสนเทศ โทร. ๑๐๔๙

ที่ อว ๙/๓๐๘/ว ๒๒๖๑ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอแจ้งเลขที่โครงการและผลการพิจารณาโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน พระมหาภัทรตนัย กำจัด (นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา)

ตามที่ ท่านได้ส่งเอกสารเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ” (A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS IN GENERAL EDUCATION DIVISION NAN PROVINCE UNDER THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM) นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ได้พิจารณาและมีมติรับรอง และได้ส่งเอกสารรับรองโครงการพร้อมทั้งขอแจ้งเลขที่โครงการของท่าน คือ ๒.๑/๐๑๔/๖๓ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการค้นหาข้อมูลและติดตามโครงการของท่าน ขอให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งเลขที่โครงการทุกครั้ง ที่มีการติดตามและสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว
๒. กรณีมีการส่งเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับโครงการนี้ กรุณาระบุเลขที่โครงการดังกล่าว ทุกครั้ง

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ใคร่ขอความร่วมมือท่านปฏิบัติตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ไม่เช่นนั้นทางคณะกรรมการจริยธรรมฯ จะต้องใช้เวลานานพอสมควรในการสืบค้นหา ต้นฉบับหรือรายละเอียดโครงการของท่านและอาจทำให้โครงการของท่านล่าช้าได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม งามเมืองสกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO HUMAN ETHICS COMMITTEE

19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000 เบอร์โทรศัพท์ 05446 6666

เอกสารรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการให้การรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP และ 45CFR 46.101(b)

ชื่อโครงการ : การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
: A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS IN GENERAL EDUCATION DIVISION NAN PROVINCE UNDER THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM

เลขที่โครงการวิจัย : 2.1/014/63

ผู้วิจัยหลัก : พระมหาภัทรดนัย กำจัด

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภา อำนวยรัตน์

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม งามเมืองสกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่รับรอง : 25 กันยายน 2563

หมายเหตุ 1. ไม่ต้องส่งรายงานความก้าวหน้า
2. ส่งรายงานปิดโครงการเมื่อสิ้นสุดการศึกษา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พระมหาภักทรदनัย กำจัด
วัน เดือน ปี เกิด	8 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 พธ.บ.(การสอนภาษาไทย), วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, น่าน
ที่อยู่ปัจจุบัน	9 หมู่ 5 ตำบลคู้ใต้ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 55000
ผลงานตีพิมพ์	พระมหาภักทรदनัย กำจัด (ผู้บรรยาย). (24 เมษายน 2564). การศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ. ใน การประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7 (หน้า 330-342). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

